IV
№ 1180,

библиотека
ПЛОВДИВ
Инв. № 141
1946

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДѢЛИЕТО И ДЪРЖАВНИТѢ ИМОТИ
ИНСТИТУТЪ ЗА ЗАЩИТА НА РАСТЕНИЯТА

СЛЕДЪ КАТО ПРОЧЕТЕШЪ ТОВА УПѫТВАНЕ, ПРЕДАЙ ГО НА ПРИЯТЕЛИТѢ СИ, ЗА ДА ГО ПРОЧЕТАТЪ И ТѢ.

УПѫТВАНЕ № 27
(ВТОРО ИЗДАНИЕ)

СРѢДСТВА ЗА ЗАПАЗВАНЕ ОВОЩНИТѢ ДЪРВЕТА ОТЪ ДИВИТѢ ЗАЙЦИ

Дивия заекъ, макаръ и много преследванъ отъ ловцитѣ, поради неговата голѣма размножителна способность, не е рѣдко животно у насъ. Обикновената му храна е зелената трева и по тази причина той е безвреденъ за културнитѣ растения. Но зимно време, когато тревата изсъхне и когато земята се покрие съ снѣгъ, често той напада младитѣ, а понѣкога и срѣдновъзрастнитѣ овощни дървета, изгризва кората имъ въ долната часть на стъблото. Въ такива случаи само, заекътъ е вреденъ, защото изгризанитѣ дървета, ако не се употрѣбятъ нѣкои лѣчебни срѣдства, почти винаги изсъхватъ. При такива случаи, срещу зайцитѣ трѣбва да се взематъ мѣрки, за да се отстрани вредата отъ тѣхъ.

Познати сѫ много срѣдства срещу зайцитѣ. Съ едни отъ тѣзи срѣдства се цели да се ограничи достѫпа на зайцитѣ до стъблата на дърветата. Чрезъ други срѣдства, които иматъ неприятна миризма, зайцитѣ се отклоняватъ отъ гризането. Чрезъ трети срѣдства се цели да се поправятъ вреднитѣ последствия отъ нагризването отъ зайцитѣ. Нѣкои препоржчватъ да се намазватъ стъблата съ отровни смѣси. Тукъ ще посочимъ само такива срѣдства чрезъ които овощнитѣ дървета сигурно и напълно могатъ да се запазятъ отъ нападение и повреди отъ зайцитѣ.

1. Изолирване на стъблата. Най-сигурно стъблата на овощнитѣ дървета се запазватъ като се увиятъ съ поясъ отъ бодливъ телъ или мрежа. При употрѣблението на бодливъ телъ, за да се избѣгне нараняването на стъблото между него и тела, трѣбва да се поставятъ малки дъсчици. Ако поясътъ отъ бодливъ телъ или мрежа е по-голѣмъ и е направенъ отъ по-дебелъ телъ той може да служи за нѣколко години. Освенъ това, ако той е вкаранъ 10—15 см. навѫтре въ земята, ще послужи за запазване на дърветата отъ мишки. Това срѣдство е много скѫпо и може да се употрѣби само при много ценни дървета. При обикновени случаи, за изолирване на стъблото може да се употрѣбятъ клонки отъ

УНИВЕРСИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА ПЛОВДИВ

драка, глокъ или трънка, които се срѣщатъ на всѣкѫде у насъ. Вмѣсто тѣзи растения може да се употрѣбятъ стъбла отъ царевица, слънчогледъ или други материали, които се обвързватъ съ тель около стъблата. Разбира се, че тѣзи изолирващи срѣдства трѣбва да се употрѣбяватъ само въ мѣста кѫдето зайцитѣ застрашаватъ овощнитѣ дървета. Но щомъ настѫпи пролѣтьта и всѣкаква опастность отъ тѣхъ премине тѣзи изолирващи срѣдства трѣбва да се отстранятъ.

2. Намазване стъблата съ отблъскващи смѣси. Сѣрнисто масло. Състои се отъ 1 ч. сѣренъ цвѣтъ и 9 ч. ленено масло. Смѣсьта се приготвя така. Взема се 900 гр. ленено масло и 100 гр. сѣренъ цвѣтъ. Маслото се загрѣва, на огънь до появяване на синъ димъ, следъ което се снема отъ огъня и при непрекѫснато бъркане му се прибавя постепенно по чаена лѫжичка необходимото количество сѣра. Следъ пълното разтваряне на сѣрата въ маслото, изстиналото сѣрнисто масло е готово за употрѣбление. Тази смѣсъ има силна, много неприятна и дълго запазваща се миризма.

Варовниково-маслена емулзия. Тази емулзия е съставена отъ 2 ч. вода, 2 ч. прахъ отъ варовникъ и 1 ч. ленено масло, къмъ които се прибавя по 4 гр. туткалъ за всѣки 1 литъръ вода. Варовникътъ трѣбва да бѫде чистъ, какъвто е тебешира. Може да се употрѣби прахъ отъ разрушена негасена варь, какъвто въ изобилие има при всѣка варджийница. Вмѣсто ленено масло може да се употрѣби нѣкое растително масло. Емулзията се приготвя така: стрива се и се пресѣва варовника, размѣсва се съ вода до гѫстотата на каймакъ отъ млѣко, после въ варовниковия разтворъ постепенно и при непрекѫснато разбъркване въ чугунена чашка се налива необходимото количество масло, туткалъ и остатъка отъ вода. Тази смѣсь е много леплива. Намазана на стъблото, бързо изсъхва, а отъ дъждъ се измива много слабо. Намазването на стъблата съ варовниково-маслената емулзия трѣбва да се прави само въ топълъ и слънчевъ день и когато кората на дървото е напълно суха. Въ никой случай, обаче, намазването не трѣбва да става презъ зимата, даже и като настѫпятъ промежутъчни топли дни, защото при понижаване на температурата се причиняватъ сериозни изгаряния което води къмъ загиване на дърветата.

Отъ горнитѣ две срѣдства, по-добри резултати сѫ получени отъ варовниковата емулзия. Сѣрнистото масло действува по-добре презъ есеннитѣ месеци до декември и въ мѣста, кѫдето нѣма много голѣмъ студъ, но при настѫпването на много силни студове, то става много неефикасно и при липса на друга храна, зайцитѣ гризятъ охотно намазанитѣ съ него дървета. Такива дървета даже привличатъ мишкитѣ. Причината за това е, че при много студени дни неприятната миризма и лепливость на сѣрнистото масло, които отблъскватъ зайцитѣ, съвсемъ не действуватъ.

Намазването на стъблата било съ сѣрнисто масло, било съ варовниково-маслена емулзия, трѣбва да се предпочита предъ срѣдствата за изолиране, тъй като последнитѣ изискватъ много работа.

3. Лѣкуване на нагризанитѣ отъ зайци стъбла. При случаитѣ, когато кората въ долната часть на стъблото е изгризана не дълбоко, а дървесината почти не е повредена, или е повредена само тукъ-таме, дървото сигурно може да

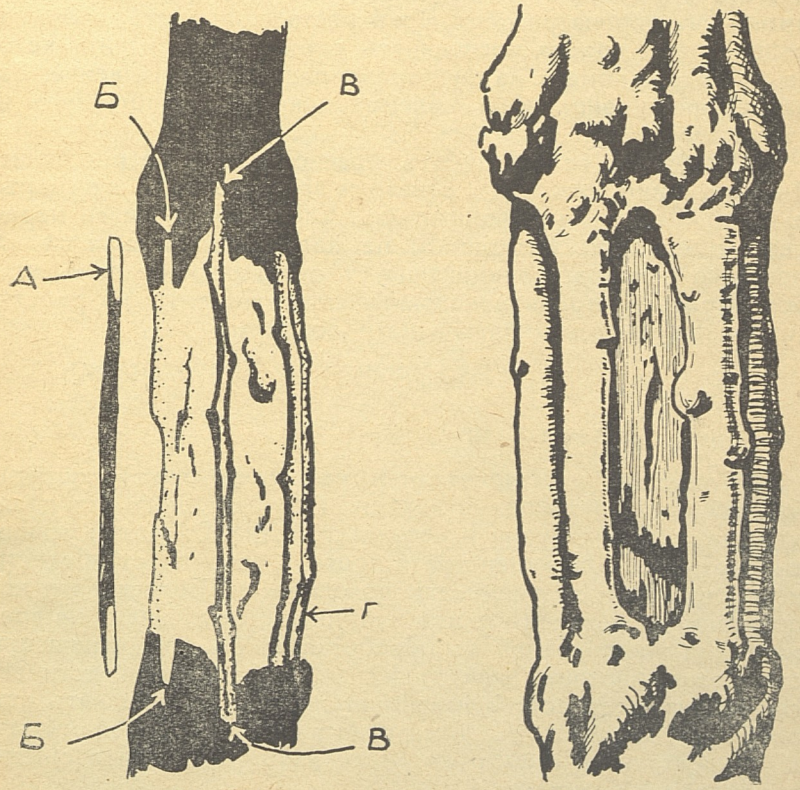

Фиг. 1. Присаждане на мостъ. (Ориг. рис.)

се спаси, ако, въ възможното най-скоро време следъ изгризването, мѣстото се намаже добре съ овощарски мехлемъ. Чрезъ това достѫпа на въздуха до ранитѣ става невъзможенъ и дърветата се запазватъ отъ изсъхване. Още повече, ако вѫтрешната кора (камбия), която достига до дървесината, не е повредена, ранитѣ сигурно и много бързо заздравяватъ.

Когато кората е изгризана дълбоко, до самата дървесина и то около цѣлия дънеръ, за да се спасятъ дърветата,

трѣбва да се употрѣби присаждане на мостъ (фиг. 1). Това става така: прави се малъкъ разцепъ подъ кората въ противоположни посоки на горния и долния край на нагризания поясъ. Това се постига като се втикне ножа подъ кората най-първо нагоре и после надолу. Приготвятъ се силни и здрави едногодишни калеми, малко по-дълги отъ широчината на пояса. Двата имъ края се изострятъ като клинъ съ дължина 2—3 см. Долния край на калема се вмъква въ долния разцепъ.

Съ едната ржка се задържа основата на калема, а съ другата другия край на калема се извива малко докато се вмъкне въ горния разцепъ. Така поставени двата края на калема подъ кората, последниятъ остава малко извитъ като сводъ и това помага да си запази даденото положение. За закрепване крайщата на калема може да се употрѣбятъ и тънки гвоздейчета.

Трѣбва да се употрѣбятъ повече калеми на растояние 4—5 см. единъ отъ другъ, докато се заобиколи цѣлия дънеръ, ако той е изгризанъ околовръсть. Следъ това, всички наранени мѣста при вмъкването на калемитѣ, както и цѣлия поясъ се намазватъ внимателно съ овощарски мехлемъ или боя. Чрезъ повторни намазвания повръхноститѣ на ранитѣ трѣбва да се поддържатъ винаги покрити.

Съставилъ: **П. Чорбаджиевъ**

ИТЕТСКА
ТИОТЕКА
ОВДИВ

Овощари,

Болеститѣ и неприятелитѣ на земедѣлскитѣ култури намаляватъ силно вашитѣ доходи. Противъ много отъ тѣхъ науката е дала сигурни и евтини срѣдства. Съ малки усилия вие можете да се гарантирате противъ повреди отъ болести и неприятели и да увеличитѣ доходитѣ си. Болеститѣ и неприятелитѣ по земедѣлскитѣ култури не се дължатъ на времето или на грѣшкитѣ въ обработката. Тѣ се причиняватъ отъ разни паразити, както тѣзи при човѣка и животнитѣ. Не оставяйте болеститѣ и неприятелитѣ да ви лишаватъ отъ плода на вашия трудъ, а се отнасяйте редовно за съветъ до *Института за защита на растенията,* който дава съвети и упѫтвания безплатно.

Адресътъ на Института е:

ИНСТИТУТЪ ЗА ЗАЩИТА НА РАСТЕНИЯТА

Булевардъ „Симеонъ Князъ Търновски“, № 2 — София

Пощенска кутия № 238 Телефонъ 2-32-62

Материалитѣ за изследване, на тежесть до 500 грама да се изпращатъ като мостра безъ стойность.

3285 1939